

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ПНЗПО «Київський інститут
післядипломної педагогічної освіти»

К.О. Кушдавлатова

18.11.2022 р.

ПНЗПО
44345732

ТИПОВА ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Цінності та стратегії Нової української школи: від концепції до результату»

Розробник(и): Приватний навчальний заклад післядипломної освіти «Київський Інститут післядипломної педагогічної освіти», ЄДРПОУ 44345732

Рецензент(и): Директор ПНЗПО «Київський інститут післядипломної педагогічної освіти» Кушдавлатова К.О.

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми - Впровадження НУШ потребує від педагога зміни ролі з транслятора знань на фасилітатора, розвитку м'яких навичок (soft skills) та створення партнерських стосунків.

Цільова група: Вчителі початкової та базової школи, класні керівники, адміністратори.

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06-1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми - Програма має модульну структуру та реалізується у вигляді окремих освітніх циклів. У межах одного освітнього циклу слухач обирає одну або кілька тем відповідно до власних освітніх потреб. Кожна тема є логічно завершеним освітнім компонентом та може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг підвищення кваліфікації в межах одного циклу формується шляхом накопичення обраних тем і становить від 2 до 30 годин. Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Мета підвищення кваліфікації - Забезпечення професійної готовності вчителів до реалізації реформи на засадах дитиноцентризму.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Опанування методик розвитку критичного мислення
- Розбудова інклюзивного та безпечного освітнього простору
- Співпраця з батьками за принципом партнерства
- Розробка індивідуальних освітніх траєкторій учнів

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- професійно-педагогічна компетентність
- інноваційність

- емоційний інтелект
- комунікативна мобільність

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Педагоги зможуть ефективно реалізовувати вимоги стандартів НУШ, створять атмосферу довіри в класі та забезпечать цілісний розвиток особистості кожного учня.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації - Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації - Сертифікат або свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЄКТС відповідно до вимог законодавства

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчально-тематичний план відображає перелік можливих курсів (тем), що реалізуються в межах програми. Проходження всіх тем, наведених у плані, не є обов'язковим. Кожна тема є окремим освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно.

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
1	Формування софт-скілс учнів у контексті НУШ.	1	1-29	2-30
2	Створення власних матеріалів у процесі формування медіакомпетентності здобувачів освіти НУШ.	1	1-29	2-30
3	Методичні особливості розвитку учнів в умовах реалізації концепції НУШ	1	1-29	2-30
4	Впевнені кроки впровадження мовно-літературної галузі НУШ	1	1-29	2-30
5	Мовно-літературна галузь НУШ. Підвищення кваліфікації	1	1-29	2-30
6	Інтерактивні презентації у Power Point. Прості кроки до цікавих уроків.	1	1-29	2-30
7	Оцінювання і зворотний зв'язок в НУШ за допомогою рефлексії	1	1-29	2-30
8	Сучасні підходи до національно-патріотичного виховання в Новій українській школі	1	1-29	2-30
9	Інтерактивний ресурс Canva для роботи в Нуш: абетка використання в очному та дистанційному навчанні.	1	1-29	2-30
10	Ефективні онлайн інструменти для створення дидактичних вправ в освітньому процесі	1	1-29	2-30
11	Актуальні питання дистанційної освіти: синхронна взаємодія, практичні інструменти, зворотний зв'язок.	1	1-29	2-30
12	Розвиток критичного мислення та медіаграмотності учасників освітнього процесу.	1	1-29	2-30
13	Цифрові лайфхаки для якісного уроку інформатики в 5-6 класах НУШ у дистанційному та змішаному форматі	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
14	Вітагенна технологія - інструмент реалізації компетентнісного підходу навчання на уроках мовно-літературної галузі в НУШ	1	1-29	2-30
15	Текстоцентричний підхід у вивченні української мови: НУШ і не лише	1	1-29	2-30
16	Особливості ціннісно-орієнтованого освітнього процесу	1	1-29	2-30
17	Інклюзивна НУШ: Відкриваючи двері до рівних можливостей.	1	1-29	2-30
18	Сучасний інструментарій для викладання української мови та інтегрованого курсу літератури в 6 класі НУШ	1	1-29	2-30
19	Класне керівництво НУШ: виклики, інструменти та можливості.	1	1-29	2-30
20	Формування позитивного клімату в класному колективі: методи та стратегії для класного керівника НУШ	1	1-29	2-30
21	Особливості організації компетентнісного навчання у різних циклах початкової школи. НУШ	1	1-29	2-30
22	Рухлива гра, як провідний вид діяльності для всебічного, гармонійного, здорового розвитку дітей початкової школи.	1	1-29	2-30
23	Винахідництво і НУШ - ідемо разом!	1	1-29	2-30
24	Дизайн уроку в НУШ 7 клас. Інформатика	1	1-29	2-30
25	Дидактичні комікси. Ефективні методи навчання історії в НУШ.	1	1-29	2-30
26	Оцінювання в НУШ: партнерство заради майбутнього	1	1-29	2-30
27	Освітній перехід: підготовка учнів до профільного навчання	1	1-29	2-30
28	Освітня робототехніка та технології тривимірного прототипування в системі реалізації концепції Нової української школи	1	1-29	2-30
29	Мистецтво в школі без шаблонів: творчі завдання для розвитку дитини	1	1-29	2-30
30	Інтегроване мистецтво: малювання, музика й емоційний розвиток учня	1	1-29	2-30

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Формування софт-скілс учнів у контексті НУШ.

Ключові питання теми: Формування soft skills підлітків: особливості і ресурси навчальних просторів НУШ. Дидактичний, розвивальний і виховний потенціал креолізованих текстів. Методичний кейс формування soft skills підлітків засобами креолізованих текстів.

Тема 2. Створення власних матеріалів у процесі формування медіакомпетентності здобувачів освіти НУШ.

Ключові питання теми: Сучасне життя підростаючого покоління не уявити без різноманітних гаджетів та форм медіа продукції, яку діти отримують та сприймають через них щосекунди. Все що дитина бачить, чує, певним чином впливає на її світогляд, ціннісні ставлення та

пріоритети у житті. Медіа впливають на виховання, освіту, культурне становлення сучасних здобувачів освіти. У зв'язку з цим актуальності набуває проблема медіаобізнаності підростаючого покоління, необхідність формування медіакомпетентності саме у молодшому шкільному віці.

Тема 3. Методичні особливості розвитку учнів в умовах реалізації концепції НУШ

Ключові питання теми: Зміст типової освітньої програми враховує особливості професійної діяльності педагогічного працівника в умовах запровадження змішаного навчання і визначається: вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних та науково-педагогічних працівників.

Тема 4. Впевнені кроки впровадження мовно-літературної галузі НУШ

Ключові питання теми: З нового навчального року впровадження освітньої реформи приймають учителі середньої ланки. Вони мають продовжувати реалізацію головної мети НУШ – формувати у школярів не лише знання, а й уміння застосовувати їх у житті. Програма спрямована на адаптацію та трансформування педагогічної діяльності мовно-літературної галузі до нової концепції загальної середньої освіти.

Тема 5. Мовно-літературна галузь НУШ. Підвищення кваліфікації

Ключові питання теми: З нового навчального року впровадження освітньої реформи приймають учителі середньої ланки. Вони мають продовжувати реалізацію головної мети НУШ – формувати у школярів не лише знання, а й уміння застосовувати їх у житті. Програма спрямована на адаптацію та трансформування педагогічної діяльності мовно-літературної галузі до нової концепції загальної середньої освіти.

Тема 6. Інтерактивні презентації у Power Point. Прості кроки до цікавих уроків.

Ключові питання теми: Сучасні мультимедійні технології вивчення української мови та літератури. Прості кроки та цікаві ідеї для презентацій, Створення вікторин, ігор, інтерактивних аркушів у Power Point

Тема 7. Оцінювання і зворотний зв'язок в НУШ за допомогою рефлексії

Ключові питання теми: : 1 Рефлексія як значуща складова частина сучасного уроку; 2 Види навчальної рефлексії; 3 Ефективні методи та прийоми використання рефлексії на уроках словесності; 4 Про налагодження ефективної комунікації та інструменти для фідбеку.

Тема 8. Сучасні підходи до національно-патріотичного виховання в Новій українській школі

Ключові питання теми: Підвищення рівня поінформованості класних керівників та педагогів-організаторів про актуальні моделі освіти; систематизація знань щодо використання сучасних підходів до організації національно-патріотичного виховання відповідно до Стратегії національно-патріотичного виховання; аналіз основних завдань, напрямків та засобів національно-патріотичного виховання як важливої складової освітньої системи сучасної української школи.

Тема 9. Інтерактивний ресурс Canva для роботи в НУШ: абетка використання в очному та дистанційному навчанні.

Ключові питання теми: Учасники конференції отримають практичні навички роботи з сервісом, оволодіють вміннями та навичками по створенню робочих аркушів, інфографіки, дидактичного матеріалу, відеоматеріалів для роботи в НУШ.

Тема 10. Ефективні онлайн інструменти для створення дидактичних вправ в освітньому процесі

Ключові питання теми: Сучасний вчитель бажає максимально отримати практичних знань та умінь, чіткого зрозумілого алгоритму роботи з сучасними онлайн інструментами, зокрема освоїти інструментарій хмарини слів, спільних документів віртуальних дошок та розглянути перспективи їх використання для створення дидактичних вправ в освітньому процесі в умовах змішаного навчання

Тема 11. Актуальні питання дистанційної освіти: синхронна взаємодія, практичні інструменти, зворотний зв'язок.

Ключові питання теми: Ознайомлення з Положенням про дистанційне навчання, законодавством, яке регулює процес реалізації дистанційної освіти; опрацювання успішних кейсів реалізації дистанційної освіти в закладах загальної середньої освіти; створення переліку нових актуальних ресурсів для дистанційної освіти

Тема 12. Розвиток критичного мислення та медіаграмотності учасників освітнього процесу.

Ключові питання теми: актуальність та важливість розвитку медіаграмотності та критичного мислення зумовлена тим, що сучасний медіапростір створює нову дійсність, що робить інформацію доступною для великого загалу користувачів. Саме тому в лекції акцентується увага на важливості розвитку інфомедійної грамотності та формування навичок свідомого сприйняття інформації.

Тема 13. Цифрові лайфхаки для якісного уроку інформатики в 5-6 класах НУШ у дистанційному та змішаному форматі

Ключові питання теми: Виступ включає у себе короткий огляд основних підходів до викладання інформатики за концепцією НУШ, методичні аспекти впровадження елементів змішаного та дистанційного навчання, методика використання різних цифрових інструментів та платформ для відповідних етапів уроку.

Тема 14. Вітагенна технологія - інструмент реалізації компетентнісного підходу навчання на уроках мовно-літературної галузі в НУШ

Ключові питання теми: Зміни в характері освіти, її нові виклики зумовлюють пошук нових підходів у навчанні. У Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти визначені основні компетентності здобувачів освіти 5 - 11 класів, реалізувати які і допоможе вітагенна технологія.

Тема 15. Текстocентричний підхід у вивченні української мови: НУШ і не лише

Ключові питання теми: Текстocентричність - новий вектор розвитку викладання української мови. Саме різні види текстів є живим матеріалом, який оточує нас це і медіатексти, і тексти трейлерів до фільмів, і навіть звичайні квитки на потяг. Тому вивчення мови на такому матеріалі стає і захопливим, і продуктивним процесом. На тренінгу розглянемо роботу з текстами-стимулами, деформованими текстами, множинними текстами тощо.

Тема 16. Особливості ціннісно-орієнтованого освітнього процесу

Ключові питання теми: Коли ми передаємо знання, то разом з ними

передаємо культуру та цінності. Дуже важливо розуміти, що усе, що відбувається з дітьми зараз, матиме продовження у майбутньому. Саме тому, дбаючи про знання, маємо подбати про цінності, що формуються у дітей протягом шкільного періоду їхнього життя

Тема 17. Інклюзивна НУШ: Відкриваючи двері до рівних можливостей.

Ключові питання теми: 1. Вступ до інклюзії та НУШ: - Визначення понять 'інклюзія' та 'НУШ'. - Огляд історії та філософії інклюзивної освіти. - Вплив інклюзії на НУШ. 2. Принципи інклюзивної освіти: - Рівність та справедливість у навчанні. - Індивідуалізація та диференціація навчання. - Забезпечення доступності та гнучкості навчального процесу. 3. Розуміння різноманітності учнів: - Особливі особливості учнів з різними спеціальними потребами. - Методи виявлення та оцінювання потреб учнів. - Розуміння соціокультурного контексту учнів. - Адаптація навчального процесу: 4. Розробка індивідуальних навчальних планів для учнів з особливими потребами. - Використання різноманітних педагогічних стратегій та методів навчання. - Організація роботи в інклюзивному класі. - Взаємодія з батьками, спеціалістами та іншими зацікавленими сторонами: 5. Роль батьків у процесі навчання та підтримка їх участі. - Створення партнерських зв'язків у школі та громад

Тема 18. Сучасний інструментарій для викладання української мови та інтегрованого курсу літератури в 6 класі НУШ

Ключові питання теми: Учасники вебінару проаналізують можливості використання «традиційних» форматів роботи й інструментів по-новому; отримають поради щодо проведення сучасних дистанційних уроків; навчаться ще ефективніше використовувати формат лекцій, диспутів ігор в освітньому процесі.

Тема 19. Класне керівництво НУШ: виклики, інструменти та можливості.

Ключові питання теми: Особливості організації сучасного процесу виховання в контексті реформування Нової української школи . Форми та прийоми для ефективного партнерства. Огляд функціоналу онлайн-сервісів для організації колективних проєктів. Інтернет-ресурси для ефективної взаємодії з учнями та позитивного настрою.

Тема 20. Формування позитивного клімату в класному колективі: методи та стратегії для класного керівника НУШ

Ключові питання теми: Особливості організації сучасного процесу виховання в контексті реформування Нової української школи . Форми та прийоми для ефективного партнерства. Огляд функціоналу онлайн-сервісів для організації колективних проєктів. Інтернет-ресурси для ефективної взаємодії з учнями та позитивного настрою.

Тема 21. Особливості організації компетентнісного навчання у різних циклах початкової школи. НУШ

Ключові питання теми: На сьогоднішній день вчитель початкових класів отримує таку кількість інформації, що не завжди дає собі з нею раду: що працює добре, а що можна відкинути. Моя мета - ознайомити педагогів з тими формами та методами роботи, які працювали і працюють надійно та корисні і потрібні для дітей, поділитися власним педагогічним досвідом нетрадиційного навчання грамоти та проведення різних діяльностей у класі.

Тема 22. Рухлива гра, як провідний вид діяльності для всебічного, гармонійного, здорового розвитку дітей початкової школи.

Ключові питання теми: Види, класифікація рухливих ігор, народні та сучасні рухливі ігри. Виклики сьогодення, нові форми та методи у проведенні рухливих ігор. Значення рухливих ігор під час воєнного стану.

Тема 23. Винахідництво і НУШ - ідемо разом!

Ключові питання теми: Як прості експерименти розвивають творчість, критичне мислення, комунікацію, співпрацю, навчають не боятись помилок і вирішувати навіть складні проблеми.

Тема 24. Дизайн уроку в НУШ 7 клас. Інформатика

Ключові питання теми: Діти НУШ, структура уроків для НУШ, організація ефективного уроку

Тема 25. Дидактичні комікси. Ефективні методи навчання історії в НУШ.

Ключові питання теми: Створення коміксу як ефективного методу навчання історії в НУШ

Тема 26. Оцінювання в НУШ: партнерство заради майбутнього

Ключові питання теми: Сучасне розуміння оцінювання в НУШ. Перехід від контролю знань до підтримки навчання. Види оцінювання: діагностичне, формувальне, підсумкове - їхнє місце в освітньому процесі. Оцінювання як елемент педагогічного партнерства. Партнерство у процесі оцінювання. Учитель - фасилітатор і наставник, а не суддя. Роль учня: активна участь у постановці цілей, самооцінюванні, виборі способів навчання. Співпраця з батьками: як будувати довіру, пояснювати зміни, залучати до підтримки дитини. Інструменти партнерського оцінювання. Формувальне оцінювання: чек-листи, дескриптори, рубрики, щоденники спостережень. Зворотний зв'язок, що надихає: як говорити з учнем мовою розвитку. Самооцінювання та взаємооцінювання як частина партнерства. Цифрові інструменти для прозорого та інтерактивного оцінювання. Виклики та можливості. Як уникати упередженості в оцінюванні. Емоційний аспект: як підтримувати учня і не знецінювати його зусилля. Оцінювання як засіб формування майбутніх компетентностей - самостійності, відповідальності, критичного мислення.

Тема 27. Освітній перехід: підготовка учнів до профільного навчання

Ключові питання теми: 1. Освітній перехід як виклик і можливість. Поняття освітнього переходу в сучасній школі. Психолого-педагогічні особливості учнів на етапі переходу до профільного навчання. Роль школи, вчителя та батьків у супроводі учнів. 2. Нормативно-методичні засади профільного навчання. Ключові положення Державного стандарту базової середньої освіти. Моделі профільної школи та їх особливості. Освітні траєкторії та індивідуальний вибір учня 3. Інструменти підготовки учнів до профільного навчання. Діагностика освітніх інтересів і здібностей учнів. Профорієнтаційні практики та курси за вибором. Проектна та дослідницька діяльність як засіб усвідомленого вибору профілю 4. Педагогічні стратегії підтримки учнів. Формування навичок самопізнання та рефлексії. Розвиток навчальної автономії та відповідальності. Співпраця класного керівника, вчителів-предметників і психолога. 5. Взаємодія з батьками та громадою. Інформування та залучення батьків до процесу освітнього вибору. Партнерство школи з закладами професійної та фахової передвищої освіти, бізнесом і громадою 6. Практичний блок. Аналіз кейсів освітнього переходу. Приклади шкільних практик підготовки до профільного навчання

Тема 28. Освітня робототехніка та технології тривимірного прототипування в системі реалізації концепції Нової української школи

Ключові питання теми: Освітня робототехніка та технології тривимірного прототипування ідеально вписуються в концепцію Нової української школи як частина STEM-освіти для формування ключових навичок, потрібних для життя в сучасному світі; сприяють формуванню інженерної культури, наукової грамотності та готовності до викликів

майбутнього цифровізація, інновації, відбудова країни.

Тема 29. Мистецтво в школі без шаблонів: творчі завдання для розвитку дитини

Ключові питання теми: Опрацюємо нестандартні творчі завдання, інтеграцію образотворчого мистецтва й музики, проектні та арттерапевтичні прийоми, оцінювання творчості без знеохочення та розвиток емоційного інтелекту учнів.

Тема 30. Інтегроване мистецтво: малювання, музика й емоційний розвиток учня

Ключові питання теми: Опрацюємо нестандартні творчі завдання, інтеграцію образотворчого мистецтва й музики, проектні та арттерапевтичні прийоми, оцінювання творчості без знеохочення та розвиток емоційного інтелекту учнів.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи : методичні рекомендації / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. - К., 2019. - 47 с.
2. Андрющенко О.О. Сутність феномену «рефлексивні вміння педагога». Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Запоріжжя, 2016. Вип. 51 (104). С. 67-73.
3. Барна І.В. Біологія. Методика розв'язування задач: Навчальний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 216 с.
4. Безпечна і дружня до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В.Пономаренко, Т.Воронцова, О.Сакович. URL: <http://surl.li/dwuik>
5. Бех І. Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. Рідна школа. 2011. С. 9-14.
6. Бзовська Л., Ковнацька Р. Навчаємося через гру. Добірка ігрових вправ для учнів I-III класів. Львів : ЛМГО «Центр освітньої політики», 2020. 304 с.

7. Бівол О. С. Проблемно-пошукові методи навчання на уроках у початкових класах як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів. Таврійський вісник освіти. 2012. № 3 (39). С. 103-107.
8. Богомолець О. В. та ін. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи) : посібник / за ред. Богомолець О.В., Рошчина Г.Г. Київ : Юстон, 2016. 211 с. : іл.
9. Богомольний Б.Р., Кононенко В.В. Медицина екстремальних ситуацій: навч. посіб. Одеса: Одеський держ. мед. ун-т, 2001. 412 с. URL: <https://bit.ly/3VурwоI>
10. Вознюк Т.В. Сучасні ігрові види спорту: теорія та методика викладання: навчальний посібник. Вінниця:ФОП Корзун Д.Ю., 2017. 248 с. URL: <http://library.vspu.net/bitstream/handle/123456789/2367/D12.pdf> Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навчальний посібник / Н. П. Волкова. - К. : ВЦ «Академія», 2006. - 256 с.
11. Волошенюк О.В., Чорний О. В. Методика формування умінь з медіаграмотності на заняттях з інтегрованого курсу «Мистецтво» в НУШ. Навчально-методичний посібник. Київ: Академія української преси, Центр Вільної Преси, 2020. 54. с.
12. Головань М. С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. Вища освіта України. № 3. 2008. С. 23-30.
13. Гусак В.М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. Матеріали Науково-практичної конференції «Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ». URL: <http://conf.zippo.net.ua/?p=79>
14. Гусак В.М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ: матеріали наук.-практич. конф. URL: <http://conf.zippo.net.ua/?p=79>
15. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
16. Джежелей О., Ємець А., Коваленко О. Читаємо та граємо в театр. 1-4 класи. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 80 с.
17. Джежелей О., Коваленко О. Вчуся читати. Навч-розвив. пос. для дітей Частина 1. Харків: Ранок, 2001. 144 с.
18. Зеленська Л. Д. Модерація як форма реалізації супервізії в НУШ. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 31 березня – 2 квітня 2021 р.). У 2 томах. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків : «Стиль-Издат», 2021. Т. 2. С. 95-98.
19. Зеленська Л.Д. Мовно-комунікативна компетентність учителя-коуча, ментора, тьютора, фасилітатора (на прикладі програми «Освітологія»). Молодь і ринок. № 9(195). 2021 С. 16-20.
20. Зеленська Л.Д. Модерація як форма реалізації супервізії в НУШ. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 31 березня – 2 квітня 2021 р.). У 2 томах. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків : «Стиль-Издат», 2021. Т. 2. С. 95-98.
21. Калініна Л. М. Реформування освіти в Чеській республіці. Вересень. 2013. № 1-2 (62-63). С. 10-24.
22. Клепко С.В. Формування лідерської компетентності у школі. Полтава, 2012. С. 86-97.
23. Коваль А.П., Культура ділового мовлення: писемне та усне ділове спілкування. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ, 1997. с. 193-280.
24. Ковбасюк Ю. В. Державне управління : підручник : у 2 т. Київ ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
25. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст. 458.
26. Кудін В.С. Партнерська взаємодія - основа освітнього процесу НУШ.

- Навчально-методичний посібник. Черкаси. 2022. 128 с.
27. Лук'янова Л. Б. та ін. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади : монографія. Київ : Педагогічна думка, 2012. 272 с.
  28. Любчак Н. М. Проектні технології: сутність та особливості використання у навчальному процесі. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Київ, 2014. Вип. 122. С. 144-150.
  29. Методичні рекомендації для закладів загальної середньої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. - К., 2021. - URL : <https://academiq.org.ua/wp-content/uploads/2021/07/Metodychni-rekomen-datsiyi-dlva-serednih-shkil-l-Lpdf~>
  30. Нова українська школа : розвиток читацької компетентності в учнів початкової школи в системі інтегрованого навчання : навчально-методичний посібник / І. Старагіна, В.Терещенко, А.Панченко. Харків : Соняшник, 2020. 176 с.
  31. Нова українська школа: теорія і практика формування оцінювання у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник / Д.В. Ротфорт, О.М. Гезей, за заг. ред. Л.Д.Покроєвої. Харків : Вид-во «Ранок», 2021.144 с.
  32. Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ. URL: <https://conf.zipro.net.ua/?p=340>
  33. Поспелова Т. Розвиток лідерського потенціалу керівника закладу середньої освіти : навч. посіб. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 36 с.
  34. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 №1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>
  35. Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 № 4004-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 27, ст. 218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
  36. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту : Постанова КМУ від 09.01.2014 №11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text>
  37. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності: наказ МОН України від 10.12.2021 № 1340. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
  38. Регулююча дія ціннісних орієнтацій у житті дитини: моногр. [Т.О. Піроженко, І.І. Карабаєва, О.Ю. Хартман, Л.І. Соловйова, О.І. Федорчук, Л.Д. Токарева]; за ред. Т.О. Піроженко. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2020. 222 с. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/722164/>
  39. Редько В. Г. Організація компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі. URL: <http://surl.li/eaqrB>
  40. Розвиваємо громадянські компетентності : другий клас / під заг. ред. Н.Бібік, Н.Софій. Київ, 2019. URL: http://www.ussf.kiev.ua/images/project-50/2class_5-Vartist_4.pdf
  41. Северинова А.М. Забезпечення ефективного освітнього процесу під час викладання фізики і хімії. Педагогічний вісник. 2020. №3 (101). С.41-45.
  42. Сеїтсманов А., Фасоля О. Нова школа у нових громадах : посібник з ефективного управління освітою в об'єднаних територіальних громадах. Київ, 2017. 128 с.
  43. Сенчина Н. Г. Формування педагогічної рефлексії учителів гуманітарних спеціальностей у післядипломній освіті : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2019. 22 с.
  44. Скиба Микола. Краще разом. Що таке педагогіка партнерства і навіщо вона в НУШ. URL: <https://bit.ly/30xzdEL>
  45. Смагіна Т. М. Зміщення акцентів з hard skills на soft skills в підвищенні професійної компетентності педагогів у системі післядипломної освіти. Розвиток професійної компетентності педагогів у системі

післядипломної педагогічної освіти регіону: збірник матеріалів конференції. Житомир, 2017. С. 21-29.

46. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. Київ : НІСД, 2011. 336 с.
47. Стіл Дж., Мередіт К., Темпл Ч. Методична система «Розвиток критичного мислення у навчанні різних предметів»: Підготовлено для проекту «Читання та письмо для розвитку критичного мислення» / Науково-методичний центр розвитку критичного та образного мислення «Інтелект». Київ: Міленіум, 2001. 104 с.
48. Супервізія : професійна підтримка і професійний розвиток педагогів : поради для супервізорів (наставників). - URL : <http://www.ussf.kiev.ua/images/news/2019.09.18/%D0%A1%D1%83%D0%BF%D0%B5%P1%80%P0%B2%P1%96%P0%B7%P1%96%P1%8F.pdf>
49. Супервізія: професійна підтримка і професійний розвиток педагогів : поради для супервізорів (наставників). USAID, 2018. 60 с.
50. Сучасні методики викладання біології в школі / Уклад. К.М. Задорожний. Харків: Вид. група «Основа», 2009. 175 с.
51. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : наказ МОН України від 10.12.2021 №1340. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
52. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : [навч. посібн.]. Вінниця, 2018. 196 с.
53. Управлінське лідерство : виклики сьогодення : колективна монографія ; за заг. ред. В. В. Толкованова. Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2013. 600 с.
54. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. / О.І. Пометун. Київ, 2020. 104 с.
55. Хобзей Павло. Директор школи має вести колектив до змін. Освіта.ua. URL: <http://osvita.ua/school/reform/55280/>
56. Чернявська А. Емоційний інтелект – запорука успішного навчання. Молодь і ринок, 2012. № 12. С. 136-139.
57. Що таке педагогіка партнерства: правила сучасного викладання. URL: <https://bit.ly/3HjoQoF>
58. Яременко Н.В. Дозвіллезнавство. Навчальний посібник. Фастів. «Поліфаст».2007.459с
59. Яценко Т.О. Формування читацької компетентності учнів як головна проблема шкільного літературного навчання. Наукові записки, 2009. № 1. С. 69-71
60. Díaz-Corrájejo, J. La pédagogie différenciée dans le cadre de l'enseignement/ apprentissage du Français Langue Étrangère (Fle). URL: <http://surl.li/dymtd>
61. Smit R. Formative Beurteilung im kompetenz- und standardorientierten Unterricht. URL: <http://surl.li/eakye>

Додаткова література:

1. Безпека під час навчання: рекомендації щодо організації укриття. URL: <https://bit.ly/3YITGVN>
2. Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти / А.Уварова. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12.2019.pdf>
3. Волківська Д. А. Сучасні підходи до визначення лідерства. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. : Педагогічні науки. 2014. Вип. 115. С. 45-47.
4. Європейське мовне портфоліо (методичний посібник). URL: <http://surl.li/eakzd>
5. Календар морально-патріотичних цінностей сучасного школяра: науково-методичний посібник / Н.М. Степанова, В.С. Кудін. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2020. 152с.
6. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI.

Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, №34-35, ст. 458. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>

7. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження КМУ від 14.12.2016 р. № 988-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p>
8. Лідерство у діяльності керівника освітньої організації І О. І. Бондарчук, О. О. Нежинська : спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти. - Київ, 2017. - 36 с. - URL : <https://core.ac.uk/download/pdt7154283886.pdf>
9. Лукіна Т. Види моніторингових досліджень / Т. Лукіна ; за заг. ред. О. І. Локшиної // Моніторинг якості освіти : світові досягнення та українські перспективи. - К. : К.І.С. - 2004.-128 с.
10. Машовець М.А., Науменко М.С. Особливості емоційно-ціннісного спілкування в сучасній українській сім'ї. Молодий вчений. 2018. № 8.1 (60.1). С. 80 - 84.
11. Морзе Н., Базелюк О., Воротникова І., Дементівська Н., Захар О., Нанаєва Т., Пасічник О., Чернікова Л. Опис цифрової компетентності педагогічних працівників. Ел.фахове видання Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 1-53. Київ, 27-28.09.2019. URL: <https://bit.ly/3ineA6B>
12. Редько В.Г. Конструювання змісту шкільних підручників з іноземних мов: теорія і практика: монографія / В.Г. Редько. Київ: Педагогічна думка, 2017. 628 с.
13. Типове положення про проведення супервізії впровадження Концепції «Нова українська школа» / уклад. : Клокар Н.І., Нікулочкіна О.В., Київ, 2018. 6 с.
14. Boissard P. L'évaluation formative: un outil de progression. URL: <http://surl.li/ealag>
15. Increasing motivation through students setting goal. URL: <http://surl.li/eakxv>
16. Lesen, Schreiben, Hören, Spielen, Sprechen: Deutsch lernen im Internet. URL: <http://surl.li/eakxx>
17. What Is Flipped Learning? URL: <http://surl.li/eakyu>